

F O A I E

пептръ

МІНІТЕ, ПІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 28.

Luni, 12. Julie.

1843.

ДЕСПРЕ ВЕНИНЬРІ ші АНВЕНИНЬРІ.

De Dr. Васіч.

(Брмаре.)

Ефектъл венінълѣ ші сімтомелѣ тай етс дишірате, тълт се модіфікеазъ пріп дрѣмѣл пріп каре венінъл саѣ сорыт, пріп юхтимеа лѣ сорытъ, ші пріп консістенція венінълѣ, къчи алтфеліѣ ва лѣкра венінъл язат дн тозъ тай таре ші тай копчен-трап: алтфеліѣ дакъ ва фі стомахъл ажн, алтфеліѣ сътѣл, дакъ ва брта, саѣ п в брта воміре, алтфеліѣ дн чей тай тіпері ші nedъдаї. Времеа, дн кареа днппр-деше венінъл стрікъчюсъл съѣ ефект трѣ-нѣлѣ віѣ атжрпъ даръ дела тай със зіселе kondіцій. Песте тот, венінъл анимал лѣ-кръ тай іште, челе тінерале тай днчет, даръ челе веңетавіле тай тѣрзії.

Ла кбра днвенінърілор есте de ліпсъ 1. а депърта кът тай кбрънд венінъл днгідіт. 2. а къста de аї фр҃нц пѣтереа стрікъ-чость, ші а 3. дакъ пріп тай тѣлта а лѣ петречере дн трѣп, ачеста с'ар фі прімеж-діт, а къста de ал скъна, пої аічea не вом цінеа de пѣтвріле челе дотъ дннтжіе, лъсжнд а треілеа докторілор:

Ка се пѣтем de лок депърта венінъл

днгідіт é de ліпсъ а вомі, саѣ а върса. Ачеста се поате продѣче пріп гѣдъліреа фѣлчілор, ші а літврѣншеві къ о пеапъ твіатъ дн тп de лети, саѣ блеіѣ, саѣ пріп вътѣра de апъ калдъ.

Даръ ка съ фр҃нцем пѣтереа венінълѣ спре а п в пѣтеа днппрѣціа фбріоаса са лѣкрапе дн tot трѣпъл, авет вртъ-тоаре тіжлоаче, каре се пот афла ла тоа-ть каса: апъ калдъ кът de тълт вѣсть, апъ къ съпѣл (съпѣле) апъ къ фѣнъ, саѣ къ днтьреаль, тестекать, dekont de палъ таре, саѣ тікъ, de семажнде de inѣ, de брезѣ de арпъкаш, замъ de карне пе-съратъ, тп de лети, блеіѣ, лапте, альш de оѣ ш. а. Фолосъл ачестор тіжлоаче лекітоаре есте днтрѣт, къчи а) се пот дн tot локъл афла ші днтрѣвѣнца, б) ътплънд стомахъл, дн вор сілі спре воміт, ші аша се ва деишерта о парте таре din днгідітъл венін, д) вор днвълі пъреді стомахълѣ, ші аша ачеста п в ва сімді de лок кр҃нчена пѣтере а днгідітълѣ ве-нін. Днпсъ ка съ фолосеасъ, тревве дн таре кътъдіт ші пъпъ атвпчі днтрѣвѣ-нідате, пъпъ кжнд вор днчета сімтомелѣ челе прімеждіоасе, че тай със леам арътат.

Ачеста ар фі кбра, каре ла орі че днвенінpare афль локъл съѣ, ші тревве фъръ

пічі о пердере de време дитреввіцать. **Л**юсъ фїндкъ венінбріле дњпъ деосевіта лор лвкрапе дп трапвл вів, чер ші деосевітв квръ; гжндім къ ар фі de ліпсь, дпкът се поате ътпліні ачеаста кв тіжлоаче тътъдвітоаре de касъ, а дескріе ші ачеаста май de апроапе. Ка се пвтом даръ ачеаста ътпліні de ліпсь é а квпоаще венінбріле май de атървптул, ші але класіфіка дњпъ дппърдіреа май със арътатъ. Ші аша вом дескріе

1) Венінбріле че се зік розътоаре, саѣ арзътоаре (*venena corrosiva caustica*) дін прічинъ къ пврділе, de каре се атіог, ле ард ші ле роd. De ачеастъ пласъ а венінбрілов съ діпъ тоате венінбріле фъкъте дін металбрі, аша зісе сърврі металіче, ші алкаліне саѣ лешіоасе. Адекъ съ річіка, арсенік (піатра шоречелблв) піатра іадвлв, піатра арзътоаре, піатра вжпътъш. а. Акрітеле мінерале концептрате, адекъ вітріол, апа таре ш. а. Капторіделе, гжндачій маїалі ш. а.

Асвпра сърічікей се рекомъндъ афа. ръ de челе зісе дп цеперал: тот ла дóъ мінєте алввш de оѣ тестекат кв апъ. — Асвпра арсеніклв апъ калдъ твлтъ тестекатъ кв захар, саѣ тіере ші лаптеле калд. — Іаръ дакъ чіпева с'ар фі отревіт пріп арсенік топіт, атвпчea се рекомъндъ апъ de вар, ші замъ de гогоаше віне ферте. — Асвпра дитревільрілов кв препаратбрі de аратъ (піатра вжпътъ, грінспанъ) алввш de оѣ, ші захар кв апъ есте de маре фолос. — Асвпра петрі іадвлв се рекомъндъ зареа дп апъ топітъ, дппъ ача лаптє саѣ деконтрі de паль, саѣ дескріе de inѣ.

Асвпра дитревільрілов кв вітріол, саѣ кв апъ таре се рекомъндъ съпвпелеле. Іаръ локбріле арсе есте віне а ле віце кв теліт фъкът дін гълвъпки de оѣ, кв тіере ші чева блейв de мірдале двлч, ші але спъла кв деконт de паль.

Асвпра капторіделор ші гжндачімор маїалі се рекомъндъ апа калдъ кв алввш de оѣ, ші тай тързів лаптє de мірдале, саѣ de алте семжпце кв пвцітел капфор, клістіре de семжпце de inѣ ферть. Ші фїндкъ ачестеа дптържтъ пврділе сексвзали кв дврері пеcвферіте, ші кв пішаре съпцероась, есте віне дп діпвтвл вешічей а пвне катапласте (тътълігъ) калде.

Дакъ ачестеа, саѣ орі каре венінбрі с'ар фі дппърдіт май таре дп трапи, атвпчea есте ввпъ скълдареа дп апъ калдъ, катапласте пе стомах, ші клістіре de семжпце de inѣ ферть, саѣ de тържце.

2) Венінбріле івді (*acria*) ачестеа лвкъ ка ші челе май със пвтърате, ла гвтаре съпт івді, ші чер tot ачел аж-торів. De ачестеа съ діп: лаптеле вж-пелв, саѣ а оілор, спжп, саѣ спжп, брошеан, акопітвл, лъптвка сълватікъ ш. а. Ля аша дитревільрі есте а се пвзі de оцет, ші de орі че акріті. Іаръ дакъ дитревінатвл ар сітці квткъ пвтеріле ді апн, атвпчea се рекомъндъ кафеоа пеагръ, кв пвцітел капфор, ші дакъ ачестеа пв леар ръвда стомахвл, атвпчea тре-вке date дп клістіре, ші спълат стомахвл кв їеле. Ля ачесте дитревільрі се реко-мъндъ май кв самъ съпвпелеле.

3) Венінбріле стржпгътоаре, саѣ вскътоаре (*adstringentia, exsiccantia*) ачестеа лвате дп май маре кътъціте, лв-къ ка челе май със дескріе, іаръ дп

кътъците тікъ лвкръ дичет, дисъ сігър. Аічea се пътъръ тоате препарателе de пльтв, ші сжот къ атъта таі прітеждіо-се, къ кът се дптревіндеазъ фоарте dec дп твлте месерій, ші продвк о воаль осевіть, каре се пътеше коліка згравілор. Асвпра ачестор дпвепінрі се рекомъндъ афаръ de челе дп цеперал zice, декокт de гогоаше, ші апъ къ алвши de оў, лапте ші клістіре de съпвп. — Іаръ челор карі лвкръ къ ачесте препаратрі адекъ згравілор ші оларілор се рекомъндъ ла-кіре злеіоасе, клістіре, ші а се скълда таі адесеорі дп апъ калдъ.

4) Benіnріле амедітоаре (narcotica) ачестеа фак пе оамені сомпороші, веаді, пъвчі, ле къшвпъ лвъріле тжелор ші а пічіарелор (паралісе) ловірі de гѣтъ (гутроайе, damla) ші впеле лвкръ ка фблцервл (електрічітатеа) фъръ пічі о реа-кіе. Аічea се пътъръ акроал авжпътъ (Bläusäure) ші плантеле каре дін дп сіне ачеаста, преквт сжот сжтвбрі ші фрпзеле de пртпъ, de череше амаре, de каісіне амаре, de мігдале амаре ш. а. Іаръ алтеле лвкръ къ о реакціе кътплітъ, ші аічea се пътъръ опітм (афіонвл) тъ-сълъріца, ші тътръгпа.

Ачестеа дпвепінрі, каре тоате фінд-къ сжот таі dece, чер ажкторіз грабпік, пріп тіжлоачеле арътате дп цеперал, п-таі атъта требвте лват сама, ка аічea съ пв беа преа твлт отревітъ свышанде пі-кърътоаре, чі вомітъл съл продвкъ кът се поате пріп гжделіреа фълчілор къ о папъ впсъ дп вп de летп, саѣ влєй. Іаръ дпвъ че аѣ върсат отревітъ de пріос, атвпчea чеа таі впвъ medічіпъ есте одет de bin, саѣ [замъ de алътъе, ші кафеоа

пегръ таре, каре требвте дать дп дозъ тіч, tot la 10 minste, скітвжnd, кжнд вна кжнд алта. Іаръ факъ сжпцеле с'ар сі кътре кап, атвпчea требвте пвсе пе кап кърпв тоате дп апъ рече, віне есте а фрека болпавл пе тжпі ші пе пічіоаре, ші пе кът се поате, а п'л лъса се доармъ.

5) Benіnріле амедітоаре ішпі (narcotico-acria) лвкръ ка челе таі nainte deckrice, ші чер тот ачеа къръ. Дисъ дакъ ар фі петрекът таі твлт дп трвп, атвпчea требвте тіжлоаче кърецітоаре ла-кіре, адекъ саре амаръ къ апъ веятъ. Аічea се пътъръ тъвак (твтвп, dхан) чівтъфаіе, децеулвл, къквта, ф-чіпішвл, съкара корпоасъ, ші твлді dintre въреді. Дакъ чіпева дпвъ тжп-кареа върецілор ар сімді сімтомеде таі све арътате ape de a се пъзі съ пв беа одет, віп, ракіз ш. а. съ пв тжпъпче сърат, ші съ дптревіндеезе челе таі свс арътате тіжлоаче. Крапф рекомъндъ аічea апъ къ гіацъ.

Віпвл, віпарсъл ші алте свышанде спір-тоасе дп таі маре кътъците веятъ, лвкръ ка венінвл, таі вжртос дп оамені педъ-даі, тінері, аічea се рекомъндъ а торна песте чел дпвътат апъ рече, ал спъла ка одет, ші аї да клістіре.

6) Benіnріле цвтрежвпоасе (ser-тиса) ачестеа се паск пріп твнкаареа шер-пілор венінаці, пріп дпппнцереа алвпелор, веспілор, скорпіонелор, тарантелелор, ші а впор пепді венінаці. Пріп дптревінда-реа кървбрілор дпппнците, птгреде; бржпза, ші кърнації дакъ стаѣ, фак аша вп фелів de венін, каре вої птма дін ефектвл, каре дп продвче дп къпоащет.

Асвпра твнкътврі шерпілор венінаці *)

се рекомъндъ зрътътоареа кбръ. Де лок тревъе партеа твъшкатъ deасъпра твъшкътреи легатъ кв о фаше латъ пз преа таре стринсъ, дъпъ ачеа тревъе спълатъ твъшкътра кв лепшie, апъ, пшат, фрекатъ кв пъсіп, кв пътжит; пъпъ че съ фак ачестеа, съ се арзъ бп фер, кв, пъпъ алвеще, кв каре тревъе арсе рапеле. Болпаввл съ шадъ дп пат, шi съ веа чаѣ de florl de tei, саѣ de сок, ка съ асъде. — Despre кбра вестітвлї Лолічі воїв ворві алтъдатъ.

Асъпра дпвпсетврї алвпелор, веспілор, скорпіонелор се рекомъндъ дъпъ скоатереа аквлї, пътжит вmed a пвне песте дпвпсетвръ, а спъла локвл дп пвпс кв апъ съратъ, шi ал впце кв бпт de лемп. Іаръ дакъ с'ар паше симтоме маї греле, тревъе болпаввл пъс дп пат, шi аїда чаѣ de florl de tei, саѣ de сок, ка съ асъде вине. — Асъпра твъшкътреи тарантелї ладъ Италіенї твсіка.

Асъпра дпвпінрїлор кв кърпгрї стрікате есте вва одетвл шi вівл. Асъпра венінвлї din кърпацї шi вржпзъ, есте ввъ спълареа кв одет шi він калд кв захар.

Шi ачестеа сѫпт тіжлоачеле, каре тревъе дптреввінцате, кжнд віне чіпева дп прімеждia дпвпінрїй. — Маї авет дпсъ з аръта, квт съ не пъзим de дпвпінрї, шi ачестеа регбл ар фi пе скврт зрътътоаре. 1) А стърпі плантеле венінате дъпъ лжпгъ лъкаше; квкта, ввчіптвл, чівтъфаia, тъсъльрїца креск токтай пе лжпгъ касе. 2) А въга вине дп самъ съ пз дптреввіндът планте венінате дп лок de челе ввне квкта аре твлътъ асемъпаре кв петріжелвл. 3) А пз ціпea състанце венінтеа дп касъ, саѣ дакъ треввінца чере пеапърат, а ле дпкіде вине. 4) А опрі певе-

стелор сълітапеле отревітоаре, адекъ тот фелвл de алвеле, ртепеле, ковъсітврї, лъптішоаре ш. а., іаръ дакъ вреа чіпева съ се вітe пштai ла ікоане ззгръвите, дпгъдвлі пептрв алвіт фыпъ de брез, шi пептрв ртепеліт ръдъчіпъ de ройбъ. 5) Бвредї съпт чеi маї твлї венінадї, пептрв ачеа пштai чеi квпоскдї съ се дптреввіндеze. 6) Мжпкъріле акре, грасе, шi веятвріле съ пз се ціпъ дп васе de плавтв саѣ de аратъ, дакъ пз сѫпт віне кълъсіте, къчi се кълдърісеск (дпвпінрї). 7) Копїлор съ пз дѣт захарікале, шi жвкърї въпсіте. 8) Съ пе пъзим de твъшкътра de шерпе, къчi de се шi афлъ рап ла поi шерпї венінадї, totvshї впфелів de пъпжркъ есте таре венінатъ. — Семпеле шерпілор венінадї сѫпт ачестеа: Капвл шерпелві венінат есте дп форма іпітей ла марцінї дпфлат, кв солзї ка ціглеле песте оалтъ ашегадї; іаръ челі певенінат есте капвл тік асквдїт, кв солзї ка ла пеще. — Солзї de пе спателе шерпелві венінат сѫпт дп тіжлок чева ръдікацї, іаръ дп чел певенінат сѫпт петзї. — Чел венінат аре коадъ сквртъ, кареа твлт de факе о а патра парте din трпнвл лвї, чел певенінат аре коадъ лжпгъ. — Чел венінат аре пштai дп шір de dingi дп фалка de свс, шi ла амжндбъ латвріле къте дп dinte аркват кв каре твъшкъ, шi дпвпінрї; чел певенінат аре дoъ шірврї de dingi дп фалка deасъпра, іаръ dingi de марцінї дi ліпеск. — Характерї плантелор венінате сѫпт ачештіа: Плантеле венінате сѫпт трісте, кам пъліте, креск таї твлт дп зтвръ, шi дптре петріле зіздрілор къзтте, саѣ дптре стжпчї, аѣ тірос грей, атешіторїв, фойле лор аѣ пете, шi паре къ сѫпт вине, вердеаца лор есте дп касъ кам пеагръ. (Ва зрта.)

МЛДЩІМЪ ШІ КРЕДЕЦІ КЪ ЧЕЕА ЧЕ'МІ ДАЦІ ВОА' ВЪ ДАЦІ.

Къ тъсвра че веѣ da,
Тот къ іа дді веѣ лві!

Лптр'єн оаре оаре се афла тп
чершітор decnре каре твлці din копль-
квіторій че ера тай къ дх, лші въпвіа
къ поате ші свпт фігвра лві (на Мінера
свпт а лві Ментор, повъцвіторвл лві Телем-
ах) ва фі врэпн сфжпт сад лпцер ал лві
Дамнезеѣ. Лпсърчінат къ лпалть соліе
ка пріп орі че тіжлок съ се сілеаскъ а
лптоарче квцетвл de реле ал оаменіор,
спре фапте ввне, съ пв пъпъствіаскъ пъ-
ниміні, съ пв хръпеаскъ дрептвл алтвіа,
съ пв пизмвіаскъ ферічіреа апроапелві,
ші съ фіе тай тілостіві кътре соарта че-
лор непорочії, ажтжндві двпъ птіпдъ
ка пе піще фраді ші симені лор.

Ачест' чершітор съ обічвісе а чер-
чета adecea каселе твтвлор оръшаніор,
пропвпцжпд пела вша фіе кървіа вртъ-
тоареа зічере: Мілвідімъ ші кредеді
къ чееса че'мі даці воа' въ даці. Дечі
dap, твлці авзінд ачестеа, съ тілостівіа
ал тілві къ кжте чева, лпвітаді атжт de
тіла лві, кжт ші de птдехдеа че лі лп
ввна къ оаре кжнд лі съ ва ръсплті.*)
Мвлці іар, че пв предвіа лптр'єн птік
пічі драгостеа кътре оаменіре, пічі даторіа
кътре свфлет ші Dzevl съѣ, лл сдзіа
къ посоморжре, пе вржнд съ'л тілвіаскъ

*) Кжт de монстрюос есте отві, каре квцетъ
да респлатъ кжнд ва съ факъ віне. Че оаре
Фіреще пв есте тай твлт вреднік de лаудъ
ачела, че фъръ інтерес се аратъ ввп ші влжнд
кътре тоці?

Авторъ.

къ кжт de тік лвквр. Ел, че пв се стпъра
de izgronipea оаменіор, пв се тішка din
лок, чі tot dec пропвпцжндві зічереа,
стпървіа къ dinadincvl ка съ скоацъ орі
кжт de пвціn дела тжна ачелві лппіе-
тріт пъпъ че лл сфжрішіт de таре сіль
лл лпдблека съ dea чева ка съ скапе de
ел ші съ пв'л тай авзе.

Bіндві асфел лптр'o zi ржндвл ка съ
теаргъ ші ла оаре каре фетее въдбвъ,
ма din ачеле тай гръсчоаре, (къ тоате къ
ел пв деостьва сърак, сад вогат, фіндкъ
тоці de о потрівъ свпт datorі съ факъ
віне) съ дхсе ла іа ші фъкжндві овіч-
пвіта черере de тілъ, къ таре сіль скоасъ
dei дете кжтева парале фінд преа свпъ-
ратъ de овръзпічіа лві.

Ші пептв'къ ел пріп ачеста сімді
ла джнса тп фел de реа арпагоніе ші сіл-
пічіе d'a тілві пе чеї скъпътаді, хотърж а
о черчета тай dec къ а са чершетореаскъ
візітадіе, спре а о лптоарче ла покъпдъ
ші а о фаче а фі тай словодъ лптр' ачестъ
обічеаскъ фачере de віне. Лл каре квцет
стпървінд къ статорпічіе ел се двчea adecea
ла птітіа въдбвъ стріжандві пе джчетат ла
брекі.*) Мілвешетъ ші кредеді къ
чеїа че'мі dai, ціе лі ді dai. Іа de ачеста
са апрінс фоарте ръв лл тжніе, лпкжт
квцетвл лі лпфъцішъ, пе датъ тіжлокві
пріп каре ар птіеа съвжріші дбъ лвкврі,
атжт касъ'ші ръзввпе лл потрівъ съ, скапе
de джнсл ші съ пв'л тай авзъ квръзін-

*) La віклепія, лл каре се афль оаменій лп
zioa de астъзі. Ваї! de чел че пв'ші ва пт-
теа асканде сльбічнпеа че ва авеа, къчі лл
тозъ времеа e de ржсі ші ватжоквра челор-
лаці.

Авторъ.

дѣл дѣпъ фаца пътжитвлѣй, кѫт ші de а'ші фаче ші оаре-каре личеркаре пріп ачеаста, дака зічереа са есте аdevъратъ. Дѣпъ каре Фъръ зъбавъ Фъкжнд о асмъ (пжне de ка-съ) лі пвсъ лп фрътжитътвръ вп праф de отравъ, ші гътindbo асфел ащепта къ пе-ръвдапе веніреа лві, че вп дѣпъ твлтъ време cocind io ші дете къ галантоміе нео-бічнітъ, ел прїmindbo къ лптиите зічері de borda просте, съ фіе прїміт лпaintea черв-лі, о пвсъ лптрестоара са, вnde тай авеа ші алте лвкбрі че къпътасе din орашъ ші плекжнд аѣ ешіт din четате лпдрептж-п-дѣші паші кътре алт лок че къdea къ оаре каре дѣпътаре, фоарте твлцтіе лп к-фетвл съш, къ меріndea че аре, лі поате къ пріос съш ціе къ ажвпс пвпъ ва ажвпце а-коло. — Аша дар дѣпъ кѫтева чесврі de терцере, овосжнд de остенеаль, ші boind a ee тай odixni, шезъ съпт гроаса втвръ в тві копачі че съ лптжтплъ съ фіе лп таргіnea дрѣтвлі лжигъ каре афлжндвсъ ші оливаде de фжп, лпбъта пе къльторі къ фрѣтосвл тірос ал флорілор кѫтпепеци, аколе дѣпъ пвдіпъ време, cocind din фаца дрѣтвлі съш ші вп алт къльтор тѣпър, фоарте остеніт, квргжндвсъдоареа пе образ de артіца соарелві; се спріжіні ачі пептр възвсе ввпв адвпост, вnde вътражнл се десфъта къ твлцтіре. Ші лпфуцин-дѣшъ лпaintea odixnіторвлві, лі дете ввпъ времеа, вътражнл лі твлцті, ші ашежн-дѣшъ алтвреа личепъ съ се ѿвкре ші ел de ръкоріреа фрѣтосвлві аер din преажта локвлві. Лп каре време копрінжнд пе тѣпър сетеа ші фоамеа че вп авеа къ че вле потолі, adaогъ рагъчвне позлві съш пріетин, дака съ 'птжтплъ съ аївъ пвдіпъ аиъ ші d'але храпеі, търтврpicindvі ке съ а-съпътос, ші къ din nimk айт вп лші въ-

флъ фоарте пътимind de ачестеа, ші къ дрѣтвл тай ціе лпкъ чева пвпъ съ а-жвпгъ акасъ ла орашъ, de vnde de твлтъ време ліпсind дѣпъ ківерпісеалъ, пв аре пічі о ціїпдъ de стареа пъріпцілор сты.

Бътражнл къ твлцтіре артжндвши ввпа воіпцъ, лі ші dete din челе че авеа лжигъ сіne, адекъ атжт апъ че пвтра къ ел лптр'o тігввліцъ (каре adecea o скітва ла орі че ізвор ръкорітор се лптжтпла а гъсі лп калеа са), кѫт ші din але храпеі ачea астішоаръ, къ каре лл тілвісе рът-тъчоаса въдевъ din орашъ. Тѣпървл прї-mind, твлцті къ ввквріе ввпвлві вътражн de челе чеі dete, ші вжнд апъ личепъ съші тъпжпче din асмъ, апоі totdeodатъ сімїндвсъ odixnіт ші вржнд съ плече лп-кълекъ пе кал ші джндві кълкъе се Фъ-къ певъзт, дѣпъче тай лптжі dedece ввп рътас вътражнвлві, пе каре лл лъсасе tot лптр'ачеіаші старе кът лл гъсісе.

Ма отрава din асмъ личепъ съші фа-къ лвкрапеа ші къ кѫт се гръбеа тѣпървл, къ атжт дѣреріле лл пътріndea, пв-пъ че Фъръ зъбавъ ажвпгжнд акасъ, еші твтъ са лпainte къ таре ввквріе съл прїтескъ, артжндвші драгостеа ші до-рвл пърітеск, пріп тай de съртътврі ка-зна че в'л възвсе de твлтъ време. Лп-съ, къ кѫт і се лпгръша іnima твлцтін-дѣшъ съфлетвл de ввпъ веніреа лві, къ а-тжт грозав тай греѣ і се съцетъ фікації, възжндві лптр'o старе аша вреднікъ de жале, пептр каре къ лакръті лптревж-п-дѣл de прічіна боалеі лві, ел къ амар лі ръспвпсе цішжнд стръпвпс de дѣрері, по-вестіндві кіпвл лптжлпіреі къ вътражнл, пвпъ лп каре чеса ел са афлат фоарте

извеше, декът din асста че ја dat'о ка съш потолеаскъ фоамеа, de каре пътимеа; ачестеа твата лві авзind, ші сімжind кът de грех і се ръспльтеще ръкл съд квает, къ гроазъ ші фиорі къзжind жп decspъdejde, жші ріdіkъ тжіnіle, жші ствлце пърл се дъ ка капъл de тоці пъреції, ші врлъ цетжind жп тървареа са, търтгriсind фъръ сfiаль къ ю есте вчігаша фівлі съд, пе каре ка pіcі вп кіp n'л поате скъпа din веніноаселе гіаръ але торції, ші къ ка аdevърат с'а жпdeplіnіt zica чершіторвлі, къ чеia че ю dat, ei сінгвръ ш'a dat.

X. Ioanide,

Метод пептрв vindе кареа педантісмъ.

№ поате фі жп лвте грешалъ тай брътъ атът пептрв партеа върбътескъ, кът ші пептрв чеа фемеаскъ декът pedantismъ. Ачеста ппзтма къ не фаче de ржс ла лвте, чі не къщігъ totd'одатъ ші връшташі пеппъкаці. Чие поате съ предвіаскъ пе зп om, despre каре щіе лвтеа къ п'а жпвъцат nіmіk, ші tot вреа съ треакъ de жпвъцат? Чие поате съфері пе вп върбат, каре є квріnc de o патімъ, че п'є се сатърв пічі одатъ de лавделе лвтей, жпточтai ка хідропікъл de апъ? — Не вп om, че'l vezі къ ла тоатъ ворба се сілеще а чіта чева din вр'o карте, тай въртос скрісъ жп літъ стрънъ, каре din жптътларе юа къзвт ші лві жп шъпъ, съл квпоці, къ nіmіk алта п'є ліпсеще, декът къ есте педант жп градъл чел тай маре. Аввіж прілежа квпоаще жп апъл трекът вп върбат ка de вр'o 34 de ani, жп каре п'єтai п'єтai жвка о mіnte фрацедъ, къчі ера вътъръпъ, ші totвпші жпtr'вn діскврс de o жвтътате бръ жпt чітъ dóъсtрerezече септенциї, впеле ші din авчедарівл првпчідор тей, ка deoсeвіре жпсъ, къ ле чита а-

кши жп літва латінь, акши жп чеа греческъ, тай пе бртъ жпчепі вв франдеза ші сфъріш вв цермана. Пе вп тінър, каре се аметстекъ жп тоатъ ворба вървацилор тай вътржпі, пе вп жвне, че вреа съ доведеаскъ, квткъ є жп старе а ворбі despre орі че ѹїпцъ, є жп старе а жвдека орі че лвкъ продѣs de алтвл, а кріtiza орче карте ѹїce de съпт теаск, треч'ї пептрв астъдатъ жп класа педанцилор, de вnde п'єтai тімпвл, конверсація ші жпкъ о жппрецівраре, despre каре вої ворбі жпдатъ, тай тързіж ші съв kondіcіe: de квтва п'є пасіонат пе челе поменіте, жп вор п'єтai скоате. Жп педагог ал веаквлі пострв, жші vindekъ пе фівл съд че ера жп вржстъ de 24 ani de педантісм сінгвр вв вртътоареа квръ: авеа тінъръл, че' дрент о теторіе асфел de анеръ, жпкът п'єтai чіта din о карте, кареа а чіт'ї о одатъ локврі жптреці. Din прічіна ачестві dap Frtmos, се фъквсе din тръпсъл вп пе dant пеcвferіt. Спре пепорочіеї жпсъ въ літва латінь, кареа жптракл кіп жі ера фоарте драгъ, п'є о ѹїеа. Жптрвna de zile фі жпвітат жппревпъ вв татъл съд ла вп пръпзъ, вnde се афла тай твлці вървацил жпвъцаді. Къ вр'o кътева бре жпainte de ачеаста жптревасе пе татъ съд че ва съ зікъ септенциа вртътоаре, че о четісе чітатъ жпtr'o карте церманъ „Stultus est derisi.“ Татълві съд i се dъdъ акум чел тай ввп прілеж, пептрв de a vindeka слъвічівnea фівлі съд, аша dap i o традъче аша: Stultus, ва съ зікъ жпцелент, est є, derisi жпкътат. № трече тълт тімп, ші тінървл пострв жпчепе ла пръпзъ аші дешкіде тарфа. Dap че ржс продѣч пептрв тоатъ adnparea, кънд woind а ворбі despre жпцелепчівне, ші чітind din класіч двпъ обічейші, зіче: татъ квт се еспрітъ ші Чічерон жп прічіна ачеаста: „Stultus est derisi“ „Жпцелентъл есте жпкътат.“ Жп лок de a традъче кввітеле аша: пе впвл є de ржс. Принзіндші dap тінървл вв прілежвл ачеста вісіл съд ка тъла, с'а жпдрептат de спвркатл съд педантісмъ.

ГЛАСЪЛ ЗНѢІ РОМЪНѢ.

Тодї оamenій аѣ о патріе, нѣмаѣ еѣ нѣ ам.

A. Дѣмас.

Ла чеर, Пѣрінте сфинте, де каѣт кѣ зміліре,
Зъдарпікъ'мі є рѣга, дешерт ал тѣў съспінѣ!
Он верме de се тишкъ, тѣ ѹї д' а лѣ вѣтіре;
Dap лѣпіеле че чеаркъ ѹп neam, de зnde винѣ?

Се поате, кѣ стрѣвгпій с'аѣ диграпат дп кріме;
Dap рѣзл стрѣвекімѣ, доап' нѣ'л чердї пын' да пої!
Кѣчі алтфелів ера віне, ка фії de ровіме
Съ віе орві пе лѣтіе, нѣскѹп' пептрѣ певої.

Тѣ зічі кѣ ўердї пъкатъл, нѣ каѣц' л' а лѣ тъсърь;
Нѣ тречі ла фії din татъ, de н'а фост віноват:
Шї іатъ, кѣ педеанса, кѣ 'нтраага еї торгъръ,
С'а стрѣмѣтат пріп' веакврі ла фії, че ам' врмат.

Аѣ доаръ лапі врсітѣ!, съ поарте кърта 'п лѣтіе;
Саѣ шерв' веніїв ла гінте, ші соудл тѣў de Domnѣ;
Атвпчі din ледеа фіреї с'а щерс' ческвла нѣте
De дрепт ші de дрептате; атвпчі віїдаї — comnѣ.

Атвпчі дигревѣ врсіта, кѣ че дріт пе апасъ?
Ажвпгъ'л прігоніреа, че веакврі пѣ а чертат;
De шептє веакврі соарта пімік нѣ ва съ ласъ;
De шептє веакврі поаптѣ! ші чеанд' пе'пчетат.

Ешиї вої зміре тоарте, ерої гінтеї теле!
Шї dagl dovezl ла лѣтіе, че тѣлт ва попегріт;
Стрігаций дп гѣра таре, кѣ вої дѣ атътета реле,
Че чеаркъ стрѣнеподї, нѣ в'ац' віновъціт!

Съ спіє Petegatъл,¹⁾ ачел azil de паче,
De а фост Ромънъл трѣндаб дп тімпврі de певої.
De н'а нѣзіт крединца, de н'а врѣт тоатѣ а фаче,
Съ скане нѣмаї дара din кърсе de ресвої.

²⁾ Он тѣнте дп дінѣтъл Haцегвлѣ, лѣквіт пар-
теа чеа маї мape нѣмаї de Ромънъ.

La зndele de съпцѣ, че а кърсе дп кътпвл пынї,⁴⁾
Върсат пріп' юатагане ші палош de Octmanѣ;
Аѣ н'аѣ авѣт аместек дп парте ші Ромънъ?
Аѣ н'аѣ дигвінс Корвінъ²⁾ п' ачел кътпліт дашманъ?

Aх, кѣчі нѣ'мі пот' реєпнде стрѣвекіле тормінте!
Спзінд че дінѣ дп сін'ші: Ромънъ, саѣ neam стрѣнѣ?
Атвпчі с'аѣ фрѣпце чеарта, че кърїе акт' фервінте;
С'аѣ щерц' атвпчі ка чеаца, ші веќівл тѣў съспінѣ.

De таче оменімеа, ва да глас стълка 'п тѣнте,
Шї апеле ѹп вѣт, пріп' тон' пепоменіт.
Нѣмаї є тімп' с'апвіе ѹп neam, чеа тесе дп фрѣпте
La тоатѣ пъвъліреа, че дара-а коплешіт.

Нѣмаї є тімп' с'апвіе ѹп ценѣ вестіт дп лѣтіе,
Нѣтріт пріп' о mingne,³⁾ din zeї провенітор;⁴⁾
А кървія тѣріре, віртвте ші ренѣтіе,
Пѣсесе съв' пічюаре п' а лѣтіе domnіторі.

Нѣмаї є тімп' с'апвіе о віц' стрѣлвчіть,
Че а dat дп зечі de веакврі din сін'л съв' ерої;
Дѣа ші съпс'ко соарта а фі пеферічітіе:
Ръсареї дпсъ стеоа, ші скапъ de певої.

Е зврde дпкъ врадъл ші зmed дпст' фіре;
Dap разеле кълдвреї аѣ нѣ'л вор ѹї тска?
Е пор дпкъ пе черврі; dap порвл є събцире,
Шї ѹп вѣт de прішъварь аѣ нѣ'л ва дѣпътата?

La чеर, Пѣрінте сфинте, къзънд кѣ зміліре,
О цінть пъръсітъ, тѣ н'о веї лѣпъда!
Ешиї дрепт ші ўердї пъкатъл, възънд о покыре;
Ешиї вѣп, ші дї есте шіль де tot, чеї тѣна та!

And. Мѣръшант.

¹⁾ Он шес таре нѣ денарте de Оръшіа.

²⁾ Ioan Hsniadi саѣ Корвінъ пѣсквт Ромънъ.

³⁾ Пе Ромъл ші пе Ремѣ фрателе съв', дпнъ археологіе, юѣ хрѣпніт кѣ лапте а лѣпоайе.

⁴⁾ Аниа кредеа Романії, кѣ татъл лѣ Ромъл ші Ремѣ а фост Марс, Дѣмнезевл ресвоївлѣ.